

VERSLAG VAN ACTIVITEITEN 2003
Defence for Children International Nederland & ECPAT Nederland

Stichting Defence for Children International Nederland
Postbus 75297
1070 AG Amsterdam
telefoon: 020-4203771
fax: 020-4203832
e-mail: info@defenceforchildren.nl / info@ecpat.nl
website: www.defenceforchildren.nl / www.ecpat.nl

Inleiding

Een nieuwe start voor de Stichting Defence for Children International Nederland in 2003: net verhuisd, na bijna 10 jaar op de zolder van het pand Eerste Weteringplantsoen 6, naar een ruim kantoor op het Veemarkterrein recht tegenover de bewaarplaats van de sociale strijd van de laatste anderhalve eeuw, het Internationaal Instituut voor Sociale Geschiedenis.

Belangrijker nog is de fusie met ECPAT Nederland, sinds 1995 actief in Nederland ter bestrijding van seksuele uitbuiting van kinderen. ECPAT Nederland is net als Defence for Children International Nederland lid van een internationale organisatie. DCI-NL met een internationaal secretariaat in Genève en ECPAT met een internationaal secretariaat in Bangkok. Zowel DCI-NL als ECPAT zijn wereldwijd erkende organisaties, vertegenwoordigd in afdelingen in meer dan 50, respectievelijk meer dan 60 landen. De formele structuur is dat de Stichting Defence for Children International Nederland activiteiten onder twee namen overkoepelt: Defence for Children International en ECPAT. ECPAT Nederland was tot 1 januari 2003 een coalitie van een aantal organisaties, had geen rechtspersoonlijkheid en was als project ondergebracht bij de Stichting Retour te Nijmegen.

Eind 2002 zijn met vier donoren meerjarenafspraken gemaakt over de basissubsidie als financiële grondslag voor de Stichting. Het betreft basisfinanciering van: Stichting Kinderpostzegels Nederland, Plan Nederland, Cordaid en Kinderen in de Knel (onderdeel van Kerk in Actie).

De organisatie DCI-ECPAT is gericht op het tot stand brengen van verbetering van de positie van kinderen (minderjarigen) waarbij het Verdrag inzake de Rechten van het Kind als basis geldt. Het streven naar volledige implementatie van het verdrag in Nederland en solidariteit van Nederland met kinderen buiten Nederland wier rechten geschonden worden is de missie van DCI-ECPAT. Een missie die alleen door samenwerking met andere partijen kan slagen. De Nederlandse overheid speelt een belangrijke rol, maar ook NGO's, het bedrijfsleven, deskundigen, onderzoekers en het Nederlandse volk.

Het kost tijd en moeite om dat allemaal in beweging te krijgen en te houden. Dingen gaan niet altijd als gewenst, het kost over het algemeen meer moeite en tijd om verandering leidend tot structurele verbetering tot stand te brengen. Veel zaken moeten ook herhaaldelijk aan de orde worden gesteld. DCI-ECPAT zal dat met onverminderde inzet blijven doen.

De fusie van DCI-NL en ECPAT kan geslaagd genoemd worden. Zoals gehoopt, verloopt de samenwerking tussen de voormalige - en voormalige ECPAT-medewerkers nagenoeg vanzelfsprekend. Dat het er enigszins hectisch aan toe gaat hoort bij een organisatie die zich met de behartiging van de belangen van kinderen in een nationale én internationale omgeving bezighoudt, zowel hier en nu, als ook ver weg en gericht op de toekomst. Dit zorgt ook voor de nodige dynamiek. Niet alleen zorgvuldig geplande activiteiten, maar ook de waan van de dag bepalen de agenda van het kantoor en haar medewerkers. Naar behoefte zijn medewerkers inzetbaar, deze bezitten de daartoe benodigde flexibiliteit van geest en tijd.

Voor Defence for Children International was 2003 een bijzonder jaar, omdat op 13 maart 2003 in de Grote Kerk te Vlaardingen aan internationaal president Jorge Vila de Geuzenpenning 2003 werd uitgereikt door oud-minister Sorgdrager. De Geuzenpenning is ingesteld ter nagedachtenis van de eerste verzetsgroep van de Tweede Wereldoorlog. De leden van de Geuzengroep zijn op 13 maart 1941 gefusilleerd. De Geuzenpenning wordt het ene jaar aan een persoon en het andere jaar aan een organisatie uitgereikt die zich bijzonder heeft ingespannen voor de verdediging van mensenrechten. DCI is de eerste kinderrechtenorganisatie die deze prijs krijgt. DCI ontvangt de onderscheiding in het bijzonder vanwege de betrokkenheid van DCI tijdens de onderhandelingen die geleid hebben tot de tekst van het Verdrag inzake de Rechten van het Kind.

Activiteiten

Defence for Children International Nederland en ECPAT houden zich met een aantal concrete thema's bezig die allemaal hun oorsprong vinden in het monitoren van de implementatie van het Internationaal Verdrag inzake de Rechten van het Kind, de leidraad voor het werk van DCI en ECPAT.

- Rechten van het Kind algemeen
- Uitbuiting, mishandeling en verwaarlozing van kinderen
- Kinderen in conflict met de wet
- Vreemdelingenbeleid en kinderrechten.

Daarbij wordt onderscheid gemaakt in drie soort activiteiten:

- voorlichting
- actie en lobby
- studie en onderzoek.

Op deze manier kunnen al de werkzaamheden van DCI-ECPAT in een schema worden gezet.

SCHEMA

DCI-ECPAT	<i>activiteit A</i> voorlichting	<i>activiteit B</i> lobby actie	<i>Activiteit C</i> studie onderzoek	
<i>domein 1</i> rechten van kinderen algemeen				
<i>domein 2</i> uitbuiting, mishandeling en verwaarlozing van kinderen				
<i>domein 3</i> kinderen in conflict met de wet				
<i>domein 4</i> vreemdelingen- beleid en kinderrechten				

Domein 1: Rechten van het kind algemeen

1.1. Voorlichting Algemeen

Een van de centrale taken van DCI-NL is voorlichting over het Internationale Verdrag inzake de Rechten van het Kind aan een grote variëteit aan doelgroepen en op verschillende niveaus.

Lezingen en inleidingen, verzorgd door DCI-ECPAT

In 2003 zijn de volgende inleidingen, toespraken en gastcolleges verzorgd:

- cursus voor kinderrechtvaarders, Studiecentrum Rechtelijke Macht
- studiedag Amsterdamse kinderrechtvaarders
- cursus mensenrechten Universiteit van Maastricht
- studiedag Amsterdams Centrum voor Kinderstudies Vrije Universiteit
- opleiding Pedagogiek Hogeschool van Amsterdam
- internationale multidisciplinaire cursus Universiteit van Gent
- Convention on the Rights of the Child and State Child Care, Londen, The Bridge

Artikelen in tijdschriften

Behalve bijdragen aan het (eigen) Tijdschrift voor de Rechten van het Kind (TRK) zijn door DCI-ECPAT artikelen en columns geschreven voor andere tijdschriften en magazines:

- 'Dynamiek van het Kinderrechtenverdrag', Tijdschrift voor Familie- en Jeugdrecht
- 'Naar een kinderombudsman', Ars Aequi
- 'Discriminatie op grond van leeftijd', Ars Aequi

Documentatie

DCI-NL en ECPAT beschikken over uitgebreide documentatie op het gebied van de rechten van het kind en aanverwante thema's. Een vrijwillige medewerker houdt drie dagen in de week het

knipselarchief bij en beheert de documentatie (uitleen en nieuwe aanwinsten). Regelmatig komen studenten en andere geïnteresseerden informatie halen.

Website

Op de website van DCI-NL (www.defenceforchildren.nl) staat informatie over zowel DCI-NL als over kinderrechten in het algemeen. De informatie is bedoeld voor volwassenen, kinderen/jongeren en is ook in het Engels te bekijken. De website wordt regelmatig geüpdate. Op de website van Ecpat (www.ecpat.nl) staat informatie over seksuele uitbuiting van kinderen wereldwijd (relevante wetgeving, organisaties, onderzoek en acties) en de verschillende 'stakeholders' op dit terrein (verantwoordelijkheden van onder andere de overheid en de reisindustrie).

Helpdesk

DCI-NL krijgt veel juridische vragen en andere inhoudelijke vragen binnen die betrekking hebben op de rechten van het kind. DCI-NL staat mensen altijd te woord en zoekt relevant informatiemateriaal. In sommige gevallen verwijst DCI-NL door, in andere gevallen vervult de organisatie zelf een rol in het zoeken naar een praktische oplossing. Ook op het terrein van vreemdelingenrecht, echtscheiding, internationale kinderontvoering en adoptie komen regelmatig vragen binnen. De vragen worden in de meeste gevallen behandeld door de juridische medewerkers. De zaken die op deze manier behandeld worden, worden gedocumenteerd.

1.2. Ondersteuning Kinderrechtencollectief

Structuur

Het Kinderrechtencollectief, de coalitie van Nederlandse niet-gouvernementele organisaties die zich bezighouden met kinderen/kinderrechten, bestaat uit een kerngroep en een platform. De kerngroep bestaat uit UNICEF Nederland, de Landelijke Vereniging Kinder- en Jongerenrechtswinkels, de Nederlandse Jeugd Groep, Save the Children Nederland, de Nationale Jeugdraad, Plan Nederland en Defence for Children International, met het Nederlands Instituut voor Zorg en Welzijn (NIZW) als adviseur. De kerngroep bepaalt het beleid van het Kinderrechtencollectief en neemt uitvoerende taken op zich. Het platform, bestaande uit zo'n 70 organisaties en personen, komt ongeveer 4 keer per jaar bijeen om te vergaderen en meer te horen over een specifiek thema op het gebied van kinderrechten. Het Kinderrechtencollectief staat onder voorzitterschap van DCI-NL. Tevens voert DCI-NL het secretariaat.

NGO-rapport

In 2003 heeft het KRC een geactualiseerde en in het Engels vertaalde versie geproduceerd van het rapport "Opgroeien in de Lage Landen; kinderrechten in Nederland" als het tweede NGO-rapport over de implementatie van het Internationaal Verdrag inzake de Rechten van het Kind in Nederland aangeboden aan het VN-Comité inzake de Rechten van het Kind in Genève. DCI-NL voerde de eindredactie en leverde tekstbijdragen, met name voor de uitvoerige bijlage over kinderrechten en vreemdelingenbeleid.

Jongerenrapport

Op 8 oktober 2003 heeft het Kinderrechtencollectief het NGO-rapport verdedigd en toegelicht op een drie uur durende (besloten) sessie met het Comité inzake de Rechten van het Kind in Genève, mede aan de hand van een speciaal opgesteld 'presentation paper'. In de NGO-delegatie was ook opgenomen een vier jongens en meisjes sterke jongerendelegatie, die daarna nog afzonderlijk een uur met leden van het Comité vergaderd heeft. De NGO-delegatie beantwoordde een spervuur van meer dan 50 vragen van Comitéleden. Om deze bijeenkomst heen waren er nog gesprekken en ontmoetingen met afzonderlijke Comitéleden om standpunten en opvattingen te verduidelijken. In december 2003 is nog een aparte brief naar de Comitéleden gestuurd, mede als reactie op de door het Comité opgestelde list of issues, die de agenda vormt voor de sessie met de regeringsdelegatie die voor medio januari 2004 voorzien was.

Interdepartementaal overleg

Het Kinderrechtencollectief, onder voorzitterschap van DCI-NL, voert tweemaal per jaar overleg met de Interdepartementale Werkgroep Kinderrechten die onder roulerend voorzitterschap staat van het Ministerie van VWS en van Justitie.

Kinderen en ontwikkelingssamenwerking

Het Kinderrechtencollectief heeft de navolging vanuit NGO-perspectief van de uitkomsten van de VN-Kindertop (mei 2002) op zich genomen (de samenstelling van het KRC is toen aangepast). In het kader daarvan is op 9 december 2003 een gesprek gevoerd met minister Van Ardenne van Ontwikkelingssamenwerking over de positie van kinderen in het ontwikkelingsbeleid. In dat gesprek is in beginsel overeenstemming bereikt over het instellen van een 'kennisforum kinderen en ontwikkelingssamenwerking' als vorm van samenwerking tussen overheid en relevante (kinder-)NGO's.

1.3. Activiteiten Kinderrechtencollectief

Jongerenconsultatie VN-Kindertop 2002

In het najaar 2003 hebben meer dan 700 kinderen en jongeren meegedaan aan een jongerenconsultatie over de onderwerpen die tijdens de VN-Kindertop 2002 aan de orde zijn gekomen. De kinderen en jongeren werden onder andere bereikt via de website www.kinderrechten.nl en door bezoeken aan scholen door 'facilitators'.

De vijf onderwerpen die centraal stonden zijn tevens de vijf thema's waarop het Nationaal Actie Plan Kinderen gebaseerd zal zijn: onderwijs, gezond leven, bescherming, HIV, Aids en kinderen in het buitenland/ ontwikkelingslanden. De resultaten van de consultatie zijn verwerkt in een rapport en aan het Ministerie van VWS aangeboden. De ideeën van de jongeren zijn terug te vinden in de uiteindelijke versie van het NAP.

Website Kinderrechten

Sinds eind 2002 functioneert de website www.kinderrechten.nl als virtueel kinderrechtenplein onder de uitvoerende verantwoordelijkheid van DCI-NL. Op de website staat informatie voor zowel kinderen als volwassenen over de rechten van het kind. Daarnaast staan er berichten op, is er een speciale hoek voor informatie over de kinderombudsman, een speciale hoek voor documentatie over de Nederlandse rapportage kinderrechten en is er een speciale koppeling met de website van het Kinderrechtenfestival. Nieuws en berichten worden zoveel mogelijk bijgehouden. Daarnaast wordt er veel doorgelinkt naar andere sites. Door website marketing toe te passen wordt er voor gezorgd dat de naam van de website zo hoog mogelijk in de zoekmachines terechtkomt. De site blijkt een goede naamsbekendheid te hebben. In 2003 is de basis van de site gelegd, in 2004 wordt er verder gewerkt aan de uitbouw.

Kinderrechtenfestival

Op 23 november 2003 vond in het Museumpark in Rotterdam voor de negende keer het Kinderrechtenfestival plaats. Op dit festival konden kinderen meedoen met allerlei spellen, luisteren en kijken naar optredens (van bijvoorbeeld rapper Ali B.), meedoen aan een workshop streetdance, zelf een krant maken, maar vooral heel veel te weten komen over de rechten van kinderen.

Thema van het festival was All Right. Dik, dun, groot, klein, zwart, wit, gehandicapt, Nederlandse of Marokkaanse ouders: alle kinderen hebben dezelfde rechten.

Aan het festival werd meegedaan door een keur van organisaties. Hoofdpartners waren Stichting Kinderpostzegels Nederland, UNICEF Nederland, Plan Nederland, de gemeente Rotterdam en DCI-ECPAT Nederland. Andere partners waren onder andere Save the Children, Amnesty International, Mensen in Nood (Cordaid) en het Liliane Fonds. Allerlei kleinere organisaties waren uitgenodigd door de hoofdpartners om activiteiten te organiseren. Aan het festival was een kinderrechtenquiz gekoppeld. Ruim 4000 kinderen bezochten het festival.

Cursus- en trainingsmateriaal

In het kader van de informatie over de betekenis van het kinderrechtenverdrag voor professionals is in 2003 een begin gemaakt met het opzetten van een cursus en het ontwikkelen van een cursusboek voor werkers in de jeugdzorg. Begin juli 2003 is in het gebouw van de jeugdhulpverleningsinstelling De Rading in Hollandsche Rading een eerste proefcursus gestart met deelname van vertegenwoordigers van de achterban van het Kinderrechtencollectief, van de Raad voor de Kinderbescherming en van de De Rading. Met de Hogeschool is een samenwerking opgezet om de cursus en het materiaal verder gestalte te geven. Dat dient in 2004 verder zijn beslag te krijgen; daartoe zijn de nodige financiële verplichtingen aangegaan.

Jongerenrapportage en deelname

In oktober 2003 vond in Genève de pre-sessional meeting plaats voor Nederlandse NGO's en jongeren bij het VN-Comité inzake de Rechten van het Kind. Er waren vier jongeren geselecteerd om mee te gaan. Het ging om Renée Zandvliet, zij was ook jongerenvertegenwoordiger bij de VN-Kindertop in 2002, Marvin Waalboer, als bewoner actief in de jongerenraad van zijn jeugdinstituut, Duco Hoogland, bestuurslid Nationale Jeugd Raad, en Souleymane Fode Coumbassa, een jongere de AMA's vertegenwoordigde. De jongeren zijn in aanloop naar de zitting in oktober intensief begeleid. Ze hebben informatie verzameld en deze in twee speeches verwerkt die ze bij het Comité hebben uitgesproken. In Genève hebben de jongeren in een speciale zitting met Comitéleden uitgebreid kunnen praten over kinderrechten in Nederland.

De jongeren zijn in het hele traject begeleid door 3 volwassenen. Na terugkomst in Nederland zijn de jongeren actief gebleven op het terrein van kinderrechten.

Kindvriendelijke versie List of issues'

Ten behoeve van de jongeren is een kindvriendelijke vertaling gemaakt van de zogenaamde 'list of issues'; dit is eigenlijk de agenda met de onderwerpen die het Comité inzake De Rechten van het Kind op basis van de voorafgaande informatieronde en aan de hand van het regeringsrapport aan de orde wil stellen met de regeringsdelegatie. Daarin is ook verwerkt wat het Comité heeft opgepikt uit het jongerenrapport.

Deze in vakjargon opgestelde lijst is in toegankelijker taal op de website geplaatst.

Herdruk folder "Yeah Right"

In 2003 heeft er een herdruk plaatsgevonden van de brochure "Yeah Right". Er zijn 100.000 exemplaren gedrukt. Naar alle scholen (basis, voortgezet, speciaal), jeugdinstituten, Jongeren Informatie Punten, Bureau's jeugdzorg, AMK's e.d. is een brief gestuurd met een tweetal exemplaren. Men kon gratis meer exemplaren aanvragen. Bovendien kon men via de website www.kinderrechten.nl de brochure aanvragen. Dit is, evenals in 2002, in grote getale gedaan. De brochure is ook op het Kinderrechtenfestival uitgedeeld. Het blijft een populaire uitgave.

1.4. Handboek Internationaal Jeugdrecht

In 2002 is er, namens het Kinderrechtencollectief, herhaaldelijk overleg gevoerd met het Ministerie van Justitie en relevante organisaties over informatiemateriaal over internationaal jeugdrecht voor juridische professionals. Het project is van start gegaan onder de werktitel 'zelfwerkmap kinderrechten'. Het Handboek Internationaal Jeugdrecht, dat zal worden uitgegeven door Ars Aequi Libri in Nijmegen, zal in vijf hoofdstukken (jeugdrecht algemeen, familierecht, vreemdelingenrecht, jeugdstrafrecht en exploitatie van kinderen) de relevante internationale verdragen en documenten bevatten, die betrekking hebben op de positie van minderjarigen.

In 2003 is met veel inzet door vrijwel alle DCI-ECPAT-stafleden een groot aantal bijdragen geproduceerd. De wetenschappelijke begeleiding is in handen van medewerkers van de Juridische Faculteit van de Vrije Universiteit. Er is ook een adviesgroep gevormd bestaande uit deskundigen uit de sfeer van juridische beroepsgroepen en opleidingsinstellingen.

Eind 2003 bleek dat meer tijd nodig was om een kwalitatief goed product te maken. Het Ministerie van Justitie stemde in met uitstel van de oplevertermijn tot 1 juli 2004.

1.5 Leerstoel Kinderrechten

DCI-NL-NL heeft een bijzondere leerstoel kinderrechten aan de Vrije Universiteit van Amsterdam ingesteld. Met de leerstoel zal meer (academische) belangstelling gegenereerd worden voor kinderrechten. Per 1 januari 2003 is mr. dr. J. Willems benoemd tot bijzonder hoogleraar Rechten van het Kind in het perspectief van de internationale mensenrechten. Prof. mr. J. Willems hield op 24 april 2003 zijn inaugurele rede met als titel 'A World fit for Children', een verwijzing naar de titel van het Outcome Document van de VN-Kindertop (mei 2002).

1.6. Kinderrechtenhuis

DCI-NL en ECPAT zijn nauw betrokken bij de plannen om te komen tot een Nederlands Kinderrechtenhuis, te vestigen in het 17e eeuwse gebouw van het Heilige Geest Weeshuis in Leiden. Partners voor het Kinderrechtenhuis zijn de Leidse jeugdhulpverleningsinstelling Cardea, het ROC van Leiden, het International Child Development Initiative, DCI-ECPAT en de Stichting Heilige Geest of Arme Wees- en Kinderhuis.

Samen met twee fondsen, Stichting Kinderpostzegels Nederland en Fonds 1818, is een haalbaarheidsonderzoek uitgevoerd door het adviesbureau Concern. De contacten met de Gemeente

Leiden, eigenaar van het gebouw, gaan langzaam maar zeker in de goede richting. De weg is nog lang.

1.7. Child Helpline International

DCI-ECPAT heeft nauwe banden opgebouwd met de internationale overkoepelende organisatie van kindertelefoons, Child Helpline International (CHI). Ten behoeve van het oprichtingscongres van CHI eind september/ begin oktober 2003 in Amsterdam is een medewerker tijdelijk door DCI-NL in dienst genomen in afwachting van de regeling van een aantal formaliteiten rondom CHI. De directeur van DCI-ECPAT is lid van het bestuur van CHI.

1.8. DCI-Internationaal secretariaat

Mede als gevolg van de in verwarring en tegenstellingen geëindigde International General Assembly van Defence for Children International in Mar del Plata (Argentinië) in mei 2002 is er enige afstand ontstaan tussen DCI-NL en de internationale beweging. Er ontstond enige nieuwe ruimte toen de directeur van DCI-NL in het najaar 2003 uitgenodigd werd in het internationale bestuur alsnog de rol van penningmeester op zich te nemen. Onder een aantal voorwaarden en na consultatie van een aantal Europese DCI-secties is daarin toegestemd. Inmiddels was Jorge Restrepo in Genève benoemd als coördinator van het Internationale Secretariaat om een aantal activiteiten en projecten verder op gang te brengen.

1.9. Education Children's Rights in Ukraine

Van 2002 tot 2005 werkt DCI-NL in de Oekraïne, in samenwerking met de Oekraïense partner All-Ukrainian Committee for Children's Rights, aan het project 'Educating Children's Rights in Ukraine'. Het project is erop gericht voorlichting te geven over kinderrechten aan mensen werkzaam in de educatieve sector in Oekraïne. In het project wordt ook intensief samengewerkt met het Ministerie van Onderwijs en het Ministerie van Familie- en Jeugdzaken. Het project wordt financieel ondersteund door het Matra-programma van het Nederlandse Ministerie van Buitenlandse Zaken.

In 2003 zijn er in totaal 4 'awareness raising seminars' gegeven aan een groep van 80 mensen, bestaande uit ambtenaren, directeuren van het Ministerie van Onderwijs, vice-directeuren en 'methodologists' van 'Pedagogical Institutes'. De seminars worden zowel in Kiev als Dnjepropetrovsk gegeven door een Nederlands-Oekraïens trainersteam. Voor de seminars is trainingsmateriaal gemaakt. Aan het einde van 2003 is het werk van dit jaar geëvalueerd door zowel de stuurgroep (die het project bestuurt) als de trainersgroep. In december is er een gesprek geweest met de Oekraïense onderminister van Onderwijs over opname van kinderrechten in het lescurriculum van middelbare scholen. Men staat hier positief tegenover, maar het hangt af van de ministeriële goedkeuring van het lesprogramma dat in 2004 door de trainersgroep ontwikkeld wordt.

1.10 African Child Policy Forum

DCI-ECPAT heeft een bemiddelende rol op zich genomen ten behoeve van het African Child Policy Forum dat in Addis Abeba (Ethiopië) is opgericht door voormalig ILO-topfunctionaris Assefa Bequele. Het ACPF wil een overkoepelende rol spelen voor Afrikaanse NGO's die betrokken zijn bij kinderen in relatie tot de African Union (opvolger van de Organisatie van Afrikaanse Staten). Daarbij is het African Charter of the Rights and Welfare of the African Child richtsnoer. Medio oktober 2003 is het ACPF officieel van start gegaan. De Stichting DCI-NL heeft op verzoek van betrokkenen een stafmedewerker in dienst genomen en bij het ACPF gestationeerd voor een periode van drie jaar.

1.11 Informatie activiteiten

Kinderrechtenfestival

DCI-ECPAT heeft als een van de hoofdpartners deelgenomen aan het kinderrechtenfestival dat op 23 november 2003 in Rotterdam heeft plaatsgevonden. DCI-ECPAT had de verantwoordelijkheid voor één van de wijken waarin het festival verdeeld was. Er heeft frequent overleg plaatsgevonden tussen de partners over de inhoudelijke en praktische invulling van het festival. DCI-NL nam, naast UNICEF Nederland, Plan Nederland, Stichting Kinderpostzegels Nederland en de gemeente Rotterdam deel aan de stuurgroep voor het Kinderrechtenfestival 2003. Het festival was een groot succes (zie ook 3.1.3).

Tijdschrift voor de Rechten van Het Kind

Het Tijdschrift voor de Rechten van het Kind (TRK) is in 2003 vier keer verschenen. Dit blad wordt uitgegeven samen met de Vlaams sprekende afdeling van Belgische DCI-sectie. De Kinder- en

Jongeren Rechtswinkels verzorgen in ieder nummer een katern met hun ervaringen en berichten. De redactie bestaat uit G. Cardol, M. Drooglever Fortuyn, L. Haarsma, M. Kaandorp, J. Kok, T. Liefwaard, S. Meuwese en F. de Vries (eindredacteur).

Deelname overige festivals

- Festival Mundial
- Congres RAAK (zie onder Raak)

1.12 Startmap Kinderrechten

In 2003 is een herdruk gemaakt van de 'startmap kinderrechten'. De startmap is een pakket informatief en educatief materiaal bedoeld om op speelse wijze kinderrechten aan de orde te kunnen stellen in jeugdwerk, onderwijs, jeugdhulpverlening e.d. Kern van de startmap is het 'kinderrechtenspel', gebaseerd op pictogrammen van echte rechten en neprechten. DCI-NL voert dit project uit in het kader van het Kinderrechtencollectief.

1.13 Recht op onderwijs

DCI-NL neemt deel aan de samenbundelingscampagne over het recht op onderwijs van het NCDO. Aan deze campagne nemen diverse organisaties deel die op de een of andere wijze iets te maken hebben met het recht op onderwijs. De Campagne heeft tot doel het recht op onderwijs (zowel nationaal als internationaal) te promoten onder jongeren op scholen. Er is een website tot stand gekomen: www.rechtoponderwijs.nl. DCI-NL heeft hieraan bijgedragen door het schrijven van twee teksten (één voor volwassenen en één voor kinderen) en een quiz voor kinderen over het recht op onderwijs.

1.14 IVRK verklaard voor ouders

De Vereniging Ouders voor Kinderen heeft bij gelegenheid van de opheffing van de vereniging het batig saldo ter beschikking gesteld van DCI-ECPAT. In overleg met het bestuur van Ouders voor Kinderen is een plan ontwikkeld om een kleine brochure te maken onder de werktitel 'het kinderrechtenverdrag voor ouders verklaard', een informatief boekje over de betekenis en reikwijdte van het IVRK voor ouders. In 2003 zijn enige voorbereidende besprekingen gevoerd; de uitvoering komt in 2004 aan de orde.

1.15 Kinderontvoering

Naar aanleiding van het DCI-rapport 'Ontvoeringen van kinderen, verhalen van ouders' over ervaringen van ouders met (dreigende) kinderontvoeringen naar het buitenland is door de Minister van Justitie in het najaar van 2002 besloten om een overleg op te gang te brengen tussen overheidsvertegenwoordigers met een vertegenwoordiging van particuliere organisaties. DCI-NL is een van deze NGO's. In 2003 heeft tweemaal zo'n overleg plaats gevonden; daarmee is een basis gelegd om verbetering te brengen in de gang van zaken rond (inkomende en uitgaande) internationale kinderontvoeringen. Een kleine delegatie van DCI-NL en de Stichting Gestolen Kinderen heeft in mei 2003 een kort oriënterend bezoek gebracht aan de Britse organisatie Reunite.

Domein 2: Uitbuiting, mishandeling en verwaarlozing van kinderen

2.1. Uitbuiting, mishandeling en verwaarlozing - algemeen

Onder 'Uitbuiting, mishandeling en verwaarlozing-algemeen' vallen de activiteiten die gebeuren onder de noemer ECPAT die niet gedekt worden door projecten. Bovendien worden hieronder activiteiten genoemd in het kader van 'Zorg om Jeugdzorg' en activiteiten rondom de bestrijding van kinderarbeid.

ECPAT internationaal netwerk

- ECPAT-NL levert een belangrijke bijdrage aan het Europees en internationaal ECPAT netwerk:
- Deelname aan ECPAT Europa vergaderingen in Barcelona en St. Petersburg;
 - Artikel in ECPAT International-Trafficking Newsletter over Trafficking project Oost-West Europa;
 - twee artikelen in ECPAT International Newsletter over hulpverlening aan slachtoffers van seksuele uitbuiting;
 - Deelname aan het ECPAT International Credentials Committee dat zich bezighoudt met de organisatieontwikkeling en toelating van nieuwe leden tot het ECPAT International netwerk;
 - Geregeld overleg met de directie en met de voorzitter van ECPAT International.

ECPAT Nederland netwerk

Door het samengaan van ECPAT-Nederland en DCI-Nederland is de ECPAT-coalitiestructuur in 2003 opgehouden te bestaan. In plaats daarvan is eind 2002 mede dankzij de inzet van ECPAT-NL het Jeugdprostitutie Platform opgericht. Door actieve deelname aan het Platform en door gezamenlijke activiteiten met Platformleden wordt netwerkontwikkeling gestimuleerd. Zo worden via het Platform regulier contacten onderhouden met organisaties uit het veld zoals Steunpunten Seksueel Geweld, GGZ Drenthe, Stade Advies, Pretty Woman, Asja, Prostitutie Maatschappelijk Werk Rotterdam, Scala, Protocol 13. Daarbuiten met het Bureau Rapporteur Mensenhandel, STV, SAMAH, Verweij Jonker Instituut, Nisso Rutgers groep, SOA stichting, Pharos.

Gezamenlijke activiteiten met het Platform of Platformleden waren in 2003:

- Opstellen van een gezamenlijk actieplan 'aanpak minderjarigen in de prostitutie';
- Opstellen stuk voor het - Algemeen Overleg Evaluatie Opheffing Bordeelverbod;
- Haalbaarheidsstudie expertisecentrum prostitutie van minderjarigen;
- Quick scan: Minderjarigen in de prostitutie in Nederland: distributie oktober 2003;
- Deelname Begeleidingscommissie onderzoek 'Geef jeugdprostitutie een gezicht';
- Lobby rond follow-up Nationaal Actie Plan seksueel misbruik minderjarigen (NAPS) gerealiseerd, onderdeel laten worden van Nationaal Actieplan follow up VN-Kindertop 2002;
- Brief aan de ministers van Justitie, VWS, OC&W, BuZa, BZK, en SZW omtrent evaluatie NAPS en voortzetting NAPS. Bij Justitie en VWS vergezeld van commentaar vanuit het netwerk minderjarigen in de prostitutie. Overleg met ambtenaar op Justitie die met vervolg van het NAPS bezig is;
- Lezing over prostitutie van minderjarigen in Nederland op Conferentie Loverboys, georganiseerd door SCALA Rotterdam;
- Lezing over trafficking van minderjarigen voor seksuele doeleinden aan het Willem Pompe Instituut 21 oktober 2003;
- Artikelen in 'clubblad' VER (Vereniging Exploitanten Relax-inrichtingen) over keurmerk Bordelen en relatie met bestrijding prostitutie van minderjarigen;
- Met Codename Future is overlegd over het opzetten van wedstrijd voor scholieren in verband met lesdossier seksuele uitbuiting van kinderen en kindermishandeling binnen het 'Codename Future' scholenprogramma. Op verzoek is informatie verstrekt over seksuele uitbuiting van kinderen aan studenten en professionals door te verwijzen naar www.ecpat.nl of publicaties te sturen.

Aanpak Kinderporno en Veiligheid voor kinderen op internet

ECPAT maakt deel uit van het bestuur van het Meldpunt Kinderporno en heeft bijgedragen aan versterking van de positie van het Meldpunt Kinderporno in Nederland en in het Europese netwerk van internet hotlines INHOPE (subsidieaanvraag bij het Ministerie van Justitie en de Europese commissie). ECPAT neemt deel aan de zeswekelijkse vergaderingen van Meldpunt Kinderporno met Internetservice providers en Directie Recherche van Korps Landelijke Politiediensten Diensten (KLPD).

ECPAT was voorzitter van de werkgroep Veilig Internet voor Kinderen: een overleg tussen enkele kinderrechtenorganisaties en vertegenwoordigers van ministerie van justitie, Microsoft en chat-aanbieders plus internet service providers over multistakeholder-aanpak om te komen tot een veilig internet voor kinderen, met als resultaat oprichting in 2004 van projectgroep Veiligheid voor kinderen op Internet, te faciliteren door het Ministerie van Economische Zaken.

Kinderarbeid

DCI-ECPAT heeft mede de organisatie verzorgd van de selectie en voorbereiding van de Nederlandse jongerenafvaardiging naar de Global March Wereldjongerenconferentie over kinderarbeid en onderwijs te houden in mei 2004 in Florence.

DCI-ECPAT is vertegenwoordigd in het bestuur van de Stichting IREWOC. Vertegenwoordigers van DCI-NL en ECPAT hebben op 23 april 2003 deelgenomen aan een studieconferentie over kinderarbeid, georganiseerd door Plan Nederland en IREWOC.

2.2. RAAK

De Stichting RAAK is een onafhankelijke stichting, mede opgericht vanuit DCI-NL. DCI-NL is vertegenwoordigd in het RAAK-bestuur en voert het secretariaat van RAAK.

Ten hoeve van de 50.000 kinderen die jaarlijks in Nederland het slachtoffer zijn van mishandeling heeft RAAK de aandacht gevraagd van alle nieuw gekozen Tweede-Kamerleden voor een structurele en fundamentele aanpak van kindermishandeling. Daarom is op 30 januari 2003 vlak voor de installatie van de nieuwe parlementsleden aan alle Kamerleden een magazine uitgedeeld met daarin harde feiten en statements van vooraanstaande deskundigen over mishandeling van kinderen.

In het regeerakkoord van juli 2003 staat onder het kopje 'Veiligheid en justitiële keten' de volgende zinsnede:

"Zo is het de taak van de ouders, gesteund door de sociale omgeving, om hun kinderen op te voeden. Er moet een systeem van jeugdzorg zijn, waarin bij probleemsituaties tijdig ondersteuning wordt geboden en adequaat wordt ingegrepen om ernstige schade te voorkomen (opvoedingsondersteuning, gezinscoaches). Kinderen en gezinnen mogen niet tussen wal en schip raken door afstemmingsproblemen tussen departementen, bestuurslagen en jeugdzorginstellingen."

De inspanningen van RAAK waren in 2003 verder gericht op het met VWS-subsidie tot stand brengen van het Regio RAAK project en het opstarten van het project per 1 juli 2003 in de vier RAAK Regio's: Westelijke Mijnstreek, Flevoland, Amsterdam-Noord en Zaanstreek-Waterland. In deze regio's moet de werkwijze van instellingen die met ouders en kinderen werken zodanig worden aangepast dat een effectieve aanpak van kindermishandeling mogelijk is. Dit is te realiseren:

- door middel van een opvoedingsondersteunend aanbod voor alle ouders dat leidt tot een effectieve preventie van mishandeling van kinderen;
- en door een systeem van signalering van voorkomende gevallen van kindermishandeling op te zetten waardoor signalen van mishandeling eerder worden opgevangen.

Het streven van RAAK is op termijn het aantal regio's uit te breiden over het gehele land. De begeleiding van deze projecten is in handen van adviesbureau CO-ACT (prof. dr. J. Hermanns) en M. ter Meulen. Het evaluatieonderzoek wordt uitgevoerd door Bureau van Montfoort.

Met het oog op de Regio RAAK projecten is op de RAAK-website (www.stopkindermishandeling.nl) een speciaal onderdeel geopend: www.samenopvoeden.nl

Op 20 november 2003, de 'Internationale Dag van de Rechten van het Kind', heeft RAAK een conferentie georganiseerd met als thema 'De maat is vol'. Speciaal ter gelegenheid daarvan is een boekje verspreid waarin soorten en maten van kindermishandeling uitvoerig worden beschreven .

2.3. HOUSE

Er zijn in 2003 vier nummers van de House-krant gemaakt (nr. 25-28), de info-krant voor jongeren in tehuizen. House blijkt de enige vorm van informatievoorziening te zijn die voor (bepaalde groepen) jeugdigen in de residentiële jeugdzorg beschikbaar is. Door VWS en Justitie is besloten het jaarlijks uitbrengen van drie nummers van House financieel te ondersteunen. Dit is een belangrijke doorbraak in een lang lopende discussie over de financiering van House.

Het vierde nummer is door een eigen bijdrage van DCI-NL mogelijk gemaakt. Dankzij steun van Kerk in Actie/Kinderen in de Knel is in dit nummer een speciaal katern verschenen over kinderen in gevangenis in Zuid-Afrika.

2.4. Trafficking of children - sending countries

Het door het STOP II-programma van de Europese Commissie en de Oak Foundation goedgekeurde onderzoeksproject 'Joint East West research in Trafficking in children for sexual purposes in Europe: the sending countries' is van start gegaan in december 2002.

De in dit kader in 2003 uitgevoerde activiteiten zijn de volgende:

- Identificatie van acht Oost-Europese project partners;
- Onderzoek in de acht Oost-Europese landen door middel van literatuuronderzoek en interviews;
- Updates van acht West-Europese onderzoeken uit 'Trafficking in Children for sexual purposes in Europe: An exploratory research in eight Western European receiving countries' (Trafficking I, 2001);
- Meeting met alle projectpartners in Barcelona van 28 februari tot 2 maart 2003;
- Acht bezoeken van West-Europese 'twinning partners' aan de Oost-Europese counterpart ter ondersteuning;
- Expertmeeting met 43 deskundigen uit 18 Europese landen in Sint Petersburg van 8 tot 10 oktober 2003;
- Productie van een concept-eindrapport bestaande uit: een inleidend hoofdstuk, het internationale wettelijke kader rondom trafficking, methodologie, een uitgebreide samenvatting van de acht Oost-Europese landenrapporten, een samenvatting van de acht West-Europese updates, conclusies, aanbevelingen, case studies, een samenvatting in het Engels en het Russisch, de vragenlijst, een lijst met geïnterviewde sleutelfiguren voor elk van de Oost-Europese onderzoeken, bibliografie van belangrijke websites, contact gegevens van partners en een lijst met afkortingen.

Partners voor de West-Europese landen waren: ECPA- België, ECPAT-Duitsland, ECPAT-Frankrijk, ECPAT-Finland, ECPAT-Italië, ECPAT-UK, ECPAT-Noorwegen en ECPAT-Nederland/DCI-NL. De Oost-Europese partners zijn in het eerste stadium van het project geïdentificeerd door de West-Europese partners. De Oost-Europese partners zijn: Children's Human Rights Centre (Albanië),

Children not for Abuse (Wit-Rusland), RadioVision, (Tsjechische Republiek), National Institute for Health Development (Estland), Centre for the Prevention of Trafficking in Women (Moldavië), Save the Children (Roemenië), Saint-Petersburg NGO for social projects Stellit (Rusland) en All-Ukrainian Committee for Children's Rights (Oekraïne).

ECPAT-Nederland was als twin gekoppeld aan het All Ukrainian Committee for Children's Rights. In Nederland is een update gemaakt van de situatie zoals beschreven in het eerste rapport uit 2001 over handel in kinderen voor seksuele doeleinden, dat met name ging over de bestemmingslanden in West-Europa.

Andere activiteiten in dit kader bestonden uit:

- Geregeld overleg met het secretariaat van Organisation for Security and Cooperation Europe (OSCE) Taskforce op het Nederlandse Ministerie Buitenlandse Zaken in het kader van Nederlands voorzitterschap OSCE over handel in minderjarigen;
- Deelname aan NGO-conferentie ter gelegenheid van OSCE-ministersconferentie op 1 en 2 december 2003;
- Deelname IOM Trafficking Meeting, 25 en 26 september 2003, Parijs;
- Deelname aan ronde-tafelgesprek op 24 september 2003 met US State Department Coordinator Trafficking in Human Beings.

De oorspronkelijke einddatum van het project lag op 1 december 2003. Tijdens de expertmeeting in St. Petersburg is besloten een zogenaamd syntheserapport te maken en niet slechts alle landenrapporten te bundelen. Het syntheserapport moest dan vergezeld gaan van een CD-rom met daarop alle volledige landenrapporten, de Oost-Europese rapporten zowel in het Engels als in de originele taal. Omdat verwacht werd dat dit extra tijd zou kosten, is zowel bij de Europese Commissie, als bij Oak Foundation om uitstel gevraagd tot 1 april 2004. Het gevraagde uitstel is door beide partijen verleend.

2.5 Gedragscode reisindustrie: aanpak Kindersekstoerisme

Met betrekking tot de bestrijding van kindersekstoerisme zijn er allerlei activiteiten geweest onder andere in het kader van de Code of Conduct (gedragscode) ter bescherming van kinderen tegen seksuele uitbuiting in het toerisme.

Het Code of Conduct project betreft het creëren en verbreden van een draagvlak voor een gedragscode voor de reisindustrie zowel binnen als buiten Nederland in samenwerking met Europese en internationale ECPAT- partners en de ECPAT International Tourism Desk. Activiteiten en resultaten waren de volgende:

- ECPAT-stand op de Vakantiebeurs van 8 tot en met 12 januari 2003, waar 11.000 labelfolders ter bescherming van kinderen tegen seksuele uitbuiting zijn verspreid. Niet alleen bezoekers zijn geïnformeerd over prostitutie van minderjarigen op vakantiebestemmingen. Ook de Nederlandse reissector is gevraagd deel te nemen aan bovengenoemde Code of Conduct en een actieve rol te spelen in de bestrijding van kinderprostitutie op vakantiebestemmingen;
- Code of Conduct partners meeting in Rome in maart 2003 en in Wenen in september 2003;
- Missie naar Gambia in april 2003 ter ondersteuning van lokale activiteiten voor Code of Conduct;
- Samenwerking met Braziliaanse Ambassade in Den Haag over de rol van de Nederlandse touroperators en het schrijven Plan van aanpak kindersekstoerisme voor Brazilië;
- Missie naar Costa Rica en Fortaleza (Brazilië) in mei 2003: samenwerking op gang gebracht met kinderrechtenorganisaties in Fortaleza;
- Deelname aan Code of Conduct evaluatie-conferentie in Pattaya, Thailand in oktober 2003;
- Ondertekening van Code of Conduct door OAD-reizen (oktober 2003), nummer drie op de Nederlandse reismarkt;
- Ondersteuning van en geregeld overleg met ECPAT International Tourism desk. Contact met nieuwe touroperators en onderhouden met de Nederlandse reismarkt; bestaande contacten
- Deelname aan World Tourism Organisation Taskforce for the protection of children from sexual exploitation in Berlijn in maart 2003; Deelname aan Initiatiefgroep Duurzaam Uitgaand Toerisme (IDUT);
- Lobby samen met UNICEF bij KLM voor vertonen van inflight video als voorlichting op lange-afstandsvluchten. Contact met Air Holland over deelname aan Code of Conduct;
- Verzorgen van gastlessen aan 15 Middelbaar Toeristisch Recreatief Onderwijs (MTRO)-scholen en Hoger hotel onderwijs over kindersekstoerisme. Er is door ECPAT een wedstrijd georganiseerd onder MTRO-leerlingen met als thema de aanpak van kindersekstoerisme; de finale vond plaats op 10 april 2003. De winnaar was het Mondriaancollege Den Haag met posters en kalenderkaartjes tegen kinderprostitutie; deze zijn verspreid onder de GGD-en en onder travel clinics;

- Lobby voor meer aandacht voor duurzaam toerisme en kindersekstoerisme in curricula van toerisme opleidingen (mbo en hbo niveau) in samenwerking met het IDUT;
- Interview met 'Onze wereld' over sekstoerisme; artikel in TRK over model voor risicoanalyse voor landen om doelwit te worden van kindersekstoerisme; radio-interview voor Thema, programma publieke omroep, over seksuele uitbuiting van kinderen en reizen; artikel in Horeca Misset over Hotels en de voordelen van deelname aan de Code of Conduct ter bescherming van kinderen tegen seksuele uitbuiting.

2.6 FGM-meisjesbesnijdenis

DCI-NL is samen met Pharos en FSAN (Federatie van Somalische Associaties Nederland) oprichter van het Platform Aanpak Vrouwenbesnijdenis, DCI-NL houdt zich al geruime tijd bezig met de aanpak van meisjesbesnijdenis. In opdracht van en in samenwerking met de Vrije Universiteit heeft DCI-NL gedurende de periode november 2002 tot en met april 2003 onderzoek gedaan naar meisjesbesnijdenis in Nederland ten behoeve van het ministerie van Sociale Zaken. Doel van het onderzoek is strategieën te ontwikkelen ter voorkoming van meisjesbesnijdenis in Nederland. De uitkomsten worden in 2004 gepubliceerd.

Het Platform Aanpak Vrouwenbesnijdenis heeft eind 2003 het initiatief genomen tot het organiseren van een gezamenlijke actiebijeenkomst op 6 februari 2004; deze dag werd tijdens de bijeenkomst op 6 februari 2003 van het Inter African Committee in Addis Abeba uitgeroepen tot Internationale Dag tegen Vrouwenbesnijdenis.

2.7. Quickscan jeugdzorg

Zorg om Jeugdzorg

DCI-ECPAT heeft het initiatief genomen tot het oprichten van het actienetwerk 'Zorg om Jeugdzorg'. Er is een concept-manifest over jeugdzorg opgesteld. Kamerleden (van de Tweede Kamer en van de Eerste Kamer) zijn voortdurend bestookt met open brieven rondom de besluitvorming in het parlement over de nieuwe Wet op de Jeugdzorg.

Quick scan 'illegale' kinderen in de jeugdzorg

In 2003 heeft DCI-NL een gedeeltelijke financiering ontvangen voor een quick scan getiteld 'Wat heeft de jeugdzorg in Nederland te bieden aan 'illegale' kinderen?' Stichting Wees een Zegen heeft in dit kader

€ 8.000 toegezegd. De Quick scan zal in 2004 worden uitgevoerd.

Domein 3: Kinderen in conflict met de wet

3.1. Kinderstrafrecht algemeen

DCI-NL heeft o.a. samen met het Kinderrechtencollectief kritiek geuit op het bij elkaar plaatsen van jongeren in één gesloten justitiële jeugdinrichting op basis van familierecht (OTS) en van strafrecht. In het NGO-rapport (zie 3.1.2) voor het Comité inzake de Rechten van het Kind is zorg geuit en in het rapport 'Kids Behind Bars' (zie 3.3.2) wordt een oproep gedaan om de jongeren die problemen veroorzaken en de jongeren die in problemen zijn niet samen te plaatsen, omdat dat voor beide partijen negatieve uitwerkingen kan hebben.

3.2. Kinderen in gevangenissen

Op 14 maart 2003 publiceerde DCI-NL het rapport 'Kids behind Bars' in een speciale bijeenkomst in het Verzetsmuseum in Amsterdam, de dag nadat aan DCI de Geuzenpenning 2003 was uitgereikt. In dit rapport wordt de situatie van kinderen in gevangenissen beschreven in 22 landen. Daarnaast wordt uitvoerig inzicht verschaft in de internationale standaarden op dit terrein. Ook wordt een perspectief geschetst hoe te komen tot reductie van het aantal minderjarigen in gesloten instellingen en verbetering van hun leefomstandigheden. Aan dit rapport hebben 'correspondenten' uit 22 landen meegewerkt. Het is een uniek document, omdat nog niet eerder zo'n vergelijkend overzicht van de concrete situatie in jeugdgevangenissen is samengesteld. DCI-NL heeft deze studieopdracht uitgevoerd namens de internationale DCI-beweging en met financiële steun van Plan Nederland.

3.3. Kids behind Bars – follow up

In het najaar van 2003 zijn de plannen voor een internationale campagne om het thema kinderen in gevangenissen wereldwijd nader op de agenda te krijgen verder uitgedacht. In december 2003 heeft DCI-NL een kleine expertmeeting georganiseerd om samen met andere internationale partners

(waaronder Penal Reform International, UNICEF, office of the UN High Commissioner on Human Rights, Casa Alianza, DCI-secties, Plan en anderen) ideeën voor zo'n campagne samen te brengen. Dat heeft een nader plan opgeleverd voor 2004.

Het plan om in een internationale campagne meer aandacht voor deze vergeten groep te vragen is gebaseerd op de aanbevelingen van de studie Kids Behind Bars (2003). Het gaat om zeker een miljoen kinderen wereldwijd, een aantal dat drastisch naar beneden moet.

Doelstellingen van de campagne zijn: binnen 5 jaar 25% minder kinderen in gevangenissen en binnen 10 jaar 50% minder kinderen in gevangenissen. Het gaat om preventie, alternatieven en het verbeteren van de omstandigheden van kinderen in gevangenissen

De komende tijd wil DCI-NL het eerste deel van een drie jaar durende campagne uitwerken, waarbij we ons in 2004 op een internationale aanpak richten. Later kunnen daar regionale en nationale campagnes op volgen.

Vorbereidingen zijn getroffen voor regionale bijeenkomsten ter voorbereiding van een VN-wereldcongres in Bangkok in 2005: the Eleventh United Nations Congress on Crime Prevention and Criminal Justice. De regionale meetings vinden plaats in 2004. Het is de bedoeling dat DCI-NL daar lobbyt voor aandacht voor kinderen in gevangenissen. Lobby statements zullen worden voorbereid.

3.4. Herstelrecht

Jeugdherstelrecht is in 2003 flink in beweging. DCI-NL is bezig geweest met een studie naar jeugdherstelrecht. Ervaringen in andere landen zijn daarin onderzocht, met name Nieuw-Zeeland en België. Belangrijkste onderzoeksvraag van de studie is: hoe kan jeugdherstelrecht in Nederland het beste ingevuld worden, zowel wat betreft de juridische kaders als de praktische invulling.

Verschillende voordrachten zijn gegeven in 2003 over jeugdherstelrecht, onder andere tijdens een internationaal congres over Restorative Justice in Veldhoven (augustus 2003). De studie heeft ook een publicatie opgeleverd in het juridische tijdschrift Rechtshulp. Voorts is DCI-NL betrokken bij de redactie van het Tijdschrift voor Herstelrecht en activiteiten van het Forum voor Herstelrecht.

Domein 4 Vreemdelingenbeleid en Kinderrechten

4.1. Vreemdelingenbeleid algemeen

DCI-NL heeft in 2003 een actieve helpdeskfunctie vervuld. Advocaten, hulpverleners, leraren en particulieren gebruikten DCI-NL als vraagbaak op het gebied van kinderrechten en vreemdelingenrecht. DCI-NL heeft in dit kader via rechtshulpverleners diverse standpunten ingebracht in gerechtelijke procedures en brieven geschreven aan de Minister voor Vreemdelingenzaken en Integratie en de Immigratie- en Naturalisatiedienst. Ook is DCI-NL op verzoek als deskundige opgetreden bij de Raad van State.

Verder heeft DCI-NL in 2003 actief bijgedragen aan diverse netwerken op het gebied van vreemdelingenrecht, zoals het AMA-platform en het Separated Children in Europe Programme. Ook heeft DCI-NL deelgenomen aan diverse congressen, expertmeetings en conferenties met vreemdelingenrechtelijke thema's en was DCI-NL vertegenwoordigd in de adviescommissie noodopvang van Stichting INLIA. DCI-NL was direct betrokken bij de oprichting en het bestuur van stichting LOS (Landelijk Ongedocumenteerden Steunpunt).

2003 was voor DCI-NL ook een jaar waarin veel standpunten aan politiek en media naar buiten zijn gebracht op het gebied van kinderrechten en vreemdelingenbeleid. Zo heeft DCI-NL de Tweede Kamer en de pers actief benaderd op het gebied van de AMA-campus, het recht op jeugdzorg, de 'schrijnende zaken brieven' en de 'eenmalige bijzondere maatregel'.

DCI-NL heeft in navolging van een gesprek met het COA over de AMA-campus samen met VluchtelingenWerk Nederland, de Stichting Rechtsbijstand Asielzoekers, de Vereniging Asieladvocaten en Juristen Nederland en het Nederlands Juristen Comité voor de Mensenrechten een kort geding aangespannen tegen de staat in het kader van de AMA-campus. De rechter oordeelde in zijn uitspraak van 23 april 2003 dat er in strijd werd gehandeld met artikel 31 IVRK, dat er binnen een maand een onafhankelijke klachtencommissie moest komen en dat de jongeren het zakgeld dat ze krijgen naar eigen keuze moeten kunnen besteden.

Samen met Stichting INLIA en Vluchtelingen Organisaties Nederland heeft DCI-NL in april 2003 de Tweede Kamer benaderd en een persconferentie belegd over de uitkomsten van het Human Rights Watch rapport 'Fleeting Refuge', waarin onder andere de positie van kinderen in het Nederlandse vreemdelingrecht aan de kaak wordt gesteld. In dit kader heeft DCI-NL in september deelgenomen aan een ronde-tafelgesprek van de Tweede Kamer over het vreemdelingenbeleid.

In het kader van de NGO-rapportage van het Kinderrechtencollectief heeft DCI-NL in juni 2003 een Addendum uitgebracht getiteld 'Kinderrechten en het Nederlandse vreemdelingenbeleid' en hierover

gepubliceerd in het TRK. Rondom de aanbidding van dit Addendum aan de Tweede Kamer heeft DCI-NL meegewerkt aan een actualiteitenprogramma waarin uitgeprocedeerde kinderen zelf aan het woord kwamen over hun situatie.

In de zomer van 2003 is de informatie uit het onderzoek naar de leefsituatie van 'illegale' kinderen in Nederland meegenomen in de speech van de directeur van DCI-ECPAT bij het VN-Comité inzake de Rechten van het Kind in Genève. Ook in de Jongerenrapportage, die aan dit Comité is overhandigd, komt een 'illegaal' meisje aan het woord.

4.2. Amabel

Sinds 1997 exploiteerde DCI-NL het ontmoetingscentrum voor (ex-)AMA's onder de naam Amabel. Amabel is twee avonden in de week open, op dinsdag en op vrijdag. Op dinsdag worden speciale activiteiten georganiseerd als cursussen, samen koken, bingo etc. Op vrijdag is het inloop en worden af en toe voorlichtingsbijeenkomsten gehouden. In de jaren 2002-2003 werkte DCI-NL in dit project samen met Stichting Stedelijk Jongerenwerk Amsterdam (SJA). Per ultimo 2002 heeft SJA het project Amabel volledig overgenomen. Deze overdracht wordt financieel ondersteund door de gemeente Amsterdam. DCI-NL is vanaf de zijlijn betrokken bij Amabel.

4.3. Amabel opleidingen

In 2003 zijn nog enige afrondende activiteiten verricht voor de training van vrijwilligers van Amabel over verschillende aspecten van de achtergronden en de positie van de AMA's

4.4. Leefsituatie van 'illegale' kinderen

In 2003 is het onderzoek naar de belevingswereld van 'illegale' kinderen in Nederland nagenoeg afgerond. De laatste interviews met kinderen, ouders en contactpersonen zijn afgenomen en uitgewerkt, een uitvoerige kwalitatieve analyse van de onderzoeksgegevens heeft plaatsgevonden en er is een concept-rapport geschreven dat in december is voorgelegd aan de begeleidingscommissie. Deze heeft geen wijzigingen meer voorgesteld in de beschrijvende hoofdstukken. Alleen het slothoofdstuk, waarin de onderzoeksgegevens geplaatst worden in een breder kader, is nog van commentaar voorzien. Voorgesteld is om het rapport uiterlijk in februari 2004 te presenteren. Het rapport zal 'illegale' kinderen aan het woord laten over hun 'verhuizing' naar Nederland, over de Nederlandse samenleving, over hun huisvestingssituatie, hun school, hun (psychische) gezondheid, geld, vrije tijd en vrienden en het leven in de illegaliteit.

4.5. Separated Children Europe Program

In september 2003 is er een landenrapport over separated children in Nederland geschreven, met daarin een bijlage over trafficking, participatie, migratie en gezinshereniging. Dit rapport staat op de SCEP (Separated Children in Europe Program) website en is geïncorporeerd in het rapport 'Separated Children in Europe: Policies and Practices in European Union Member States: A comparative Analysis', gepubliceerd door Save the Children Denemarken.

Van augustus 2003 tot december 2003 heeft DCI-NL Nederland in het kader van het SCEP een pilot participatie project met AMA's uitgevoerd. In het Nederlandse project was het onderwerp: hoe zou je je zelf willen presenteren aan andere mensen? Het hoofdonderwerp was het recht op participatie (artikel 12 IVRK). Er hebben 8 bijeenkomsten plaatsgevonden, waaronder een weekend in Zeeland (hier is een film van samengesteld) en een rapworkshop in het VARA-radioprogramma: "Leuk is anders" op 3 FM. Van deze rap en de foto's van het weekend is een cd-single samengesteld. Voorts is er een kabaalbrief geschreven over vluchtelingkinderen. In Italië en Zweden werden soortgelijke projecten uitgevoerd. Er heeft in oktober 2003 een uitwisselingsbijeenkomst plaatsgevonden in London.

Van 6 tot 8 November heeft een bijeenkomst van het SCEP-netwerk in Brussel plaatsgevonden. Hier is door DCI -NL het participatieproject: "Separated Children Present themselves" gepresenteerd. Tot slot is een halfjaarlijkse update van het landenrapport verschenen voor de SCEP website.